

Operačný program Zdravotníctvo (OPZ) a jeho aktuálne plnenie je predmetom rozhovoru redaktorky Anny Komovej, ktorej na otázky odpovedá generálny riaditeľ sekcie európskych programov a projektov Ministerstva zdravotníctva SR (MZ SR) Marek VANKO.

Operačný program Zdravotníctvo a súčasnosť

starostlivosti. O zlepšenie zdravia našich občanov nám ide v prvom rade.

Mala podľa vás súčasná finančná kríza vplyv na záujem žiadateľov o nenávratný finančný príspevok?

Celosvetová finančná kríza síce zvýšila záujem žiadateľov o získanie NFP z prostriedkov OPZ, ale určite nemala rozhodujúci vplyv. Výrazný záujem o prostriedky OPZ pociťujeme stále. Dopyt bol od začiatku niekoľkonásobne väčší ako ponúkané finančné možnosti. Treba zdôrazniť, že prostriedky štrukturálnych fondov z akéhokoľvek operačného programu majú významný potenciál zmierniť dopady celosvetovej krízy v ktorejkoľvek oblasti.

Do akej miery pomohla čerpaniu prostriedkov zo štrukturálnych fondov iniciatíva Európskej komisie, ktorá zjednodušila niektoré procesy?

Iniciatíva Európskej komisie sa v prvom rade týkala prostriedkov implementačne náročnejšieho európskeho sociálneho fondu. V systéme implementácie OPZ, ktorý je financovaný z prostriedkov európskeho fondu regionálneho rozvoja sa preto tieto kroky výraznejšie neprejavili. V tomto kontexte je na druhej strane potrebné pozitívne vyzdvihnúť iniciatívu MF SR povoliť systém predfinancovania aj organizáciám súkromného sektora.

Aký je súčasný stav v poskytovaní nenávratného finančného príspevku a projektoch OPZ?

MZ SR zverejnilo od začiatku realizácie OPZ 10 výziev na predkladanie žiadostí o NFP a jedno priame zadanie. Dve výzvy, ktoré boli vyhlásené v roku 2010 ešte nie sú uzavreté, nakoľko termín uzávierky týchto výziev je plánovaný na jún 2010. V rámci doteraz vyhlásených výziev sme prijali 151 žiadostí o NFP, z ktorých MZ SR schválilo a následne zazmluvnilo 31. Z nich je 11 projektov zameraných na modernizáciu špecializovaných nemocníc, 6 projektov na modernizáciu všeobecných nemocníc a predmetom 12 projektov je rekonštrukcia a modernizácia polikliník a zdravotných stredísk. Zvyšné dva projekty sú národné projekty. 4 projekty už boli po vecnej aj finančnej stránke riadne ukončené.

Čo je nové v realizácii národných projektov? Nastali zmeny?

Oba národné projekty sú zazmluvnené a nachádzajú sa v stave realizácie. Národný projekt Dobudovanie infraštruktúry Národnej transfúznej služby SR v hodnote 7 302 243,75 eur

Aký je súčasný stav v rámci postupnej realizácie Operačného programu Zdravotníctvo?

Operačný program Zdravotníctvo je aktuálne v plnom procese implementácie. K začiatku mája 2010 sme zazmluvnili takmer 49 % prostriedkov OPZ a prijímateľom sme vyplátili prostriedky vo výške 30,8 milióna eur, čo predstavuje 10,5 % alokácie celého OPZ. V nasledujúcich mesiacoch predpokladáme ďalší výrazný nárast čerpania. Ministerstvo zdravotníctva SR tak začína prostredníctvom zrealizovaných projektov plniť ciele definované v prioritných osiach a opatreniach OPZ.

Ako sa darí v súčasných neľahkých podmienkach naplňovať stratégiu Operačného programu?

Stratégiou OPZ je samotná realizácia komplexných projektov modernizácie infraštruktúry nemocníc a zariadení ambulantných poskytovateľov zdravotnej starostlivosti typu polikliník a zdravotných stredísk za účelom zlepšenia podmienok ovplyvňujúcich zdravotný stav obyvateľstva v produktívnom, ako aj v neproduktívnom veku, prostredníctvom zvyšovania kvality, efektívnosti a dostupnosti zdravotnej starostlivosti a podpory zdravia, v rámci zdravotníckej infraštruktúry. O tom, že sa nám to darí, svedčí aj uvedený stav implementácie OPZ. Čo ma však teší ešte viac je skutočnosť, že prostredníctvom každého zrealizovaného projektu začínajú pociťovať efekty OPZ samotní pacienti kratšími čakacími lehotami, zvýšením rozsahu zdravotníckych výkonov a kvalitnejším poskytovaním zdravotnej

má plánovaný termín ukončenia aktivít 31. marec 2011. Cieľom projektu je dosiahnuť prostredníctvom komplexnej modernizácie pracovísk NTS SR zabezpečenie najvyššej produkcie kvality, bezpečnosti a sebestačnosti v produkcii krvných prípravkov, v podmienkach maximálnej efektívnosti, účinnosti, účelnosti a hospodárnosti na celom území SR a pre potreby všetkých občanov.

Druhý národný projekt s názvom „Nákup mobilných mamografických jednotiek“, ktorého realizátorom je Východoslovenský onkologický ústav, a. s., je zameraný na obstaranie dvoch mobilných mamografických jednotiek na zabezpečenie vyššej kvality vyšetrení pri nižšej radiačnej dávke, na skrátenie lehoty vyšetrenia a zníženia úmrtnosti žien na rakovinu prsníka, ako aj na úspory nákladov na liečbu včasnou diagnostikou. Súčasťou projektu je aj jeho publicita formou mediálnej kampane. MZ SR s Východoslovenským onkologickým ústavom, a. s. uzatvoril zmluvu o poskytnutí NFP vo výške 4 533 974 eur. V rámci projektu aktuálne prebieha príprava verejného obstarávania. Vlastná realizácia aktivít projektu je naplánovaná na 1 rok. Samotná diagnostika a prevádzka mobilných mamografických jednotiek bude prebiehať najmä po ukončení projektu a bude sa hradiť z verejného zdravotného poistenia.

Môžete v krátkosti predstaviť už zrealizované projekty v zdravotníctve s podporou štrukturálnych fondov Ktoré majú najväčší význam a prečo?

V rámci OPZ boli riadne ukončené štyri projekty, z ktorých každý výraznou mierou prispieva k naplneniu celkového cieľa OPZ:

1. Komplexná modernizácia SÚSCCH, a. s., s cieľom zvyšovať úroveň poskytovanej zdravotnej starostlivosti, ktorého prijímateľom bol Stredoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, a. s., s rozpočtom projektu 6 970 616,82 eur. Realizáciou projektu sa zabezpečilo vybavenie novostavby ústavu najmodernejšou zdravotníckou technikou a zariadením nevyhnutným pre komplexné poskytovanie špecializovanej zdravotnej starostlivosti pacientom s ochorením obehovej sústavy. Komplexné vybavenie ústavu zabezpečilo včasnú a presnú diagnostiku a zlepšenie efektívnosti liečby kardiovaskulárnych ochorení čím prispieva k zníženiu úmrtnosti a zlepšeniu zdravotného stavu obyvateľov spádových regiónov.
2. Modernizácia zdravotníckej infraštruktúry pre zabezpečenie komplexných zdravotníckych služieb VÚSCH, a. s. Prijímateľom projektu s rozpočtom 3 484 417,15 eur bol Východoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, a. s. Predmetom realizácie projektu bolo zabezpečenie poskytovania komplexných služieb VÚSCH, a. s., prostredníctvom nákupu špičkovej diagnostikovej a intervenčnej zdravotníckej techniky, ktorá je potrebná na zabezpečenie zvýšenia kvality diagnostiky ochorení obehovej sústavy a následne realizácie samotných intervenčných výkonov. Za hlavné výsledky projektu a jeho budúci dopad považujeme zvýšenie počtu lôžok, zvýšenie počtu a spektra diagnostických a operačných výkonov, ako aj zníženie priemernej doby hospitalizácie pacientov v porovnaní

so stavom pred realizáciou projektu. Realizácia projektu je základom pre ďalší rozvoj oddelení VÚSCH, a. s., a na jeho výstupoch sú postavené dlhodobé investičné a rozvojové plány celého ústavu.

3. Projekt Nákup angiografického prístroja pre komplexné kardiologické aplikácie realizovalo Kardiocentrum Nitra, s. r. o., s rozpočtom 1 749 764,32 eur. Prostredníctvom projektu bol zakúpený nový vysokošofistikovaný prístroj na komplexné kardiologické aplikácie – angiograf. Obstaraním prístroja sa zvýši ročný počet výkonov z 1 500 na predpokladaných 2 050 od konca roku 2010. Zvýšenie počtu výkonov zabezpečí kvalitnejšiu diagnostiku a zlepšenie prevencie stále narastajúceho počtu pacientov s kardiovaskulárnymi ochoreniami. V dôsledku zvýšeného počtu výkonov realizáciou projektu vznikli a budú udržané tri nové pracovné miesta.
4. Modernizáciu technológie zariadenia ambulantnej starostlivosti realizoval prijímateľ CT Martin, s. r. o., s celkovým rozpočtom 1 729 403,17 eur. Prostredníctvom projektu sa obstaral prístroj nukleárnej magnetickej rezonancie, ktorý ako doplnkový k súčasne prevádzkovanému CT prístroju. Výsledkom projektu je zvýšenie spektra vyšetrení, vďaka ktorým sa v spádovej oblasti výrazne skráti čakacie lehoty. Rýchlejšou a presnejšou diagnostikou dôjde k zvýšeniu zachytu jednotlivých ochorení, zvýšeniu efektivity ich liečby a zníženiu úmrtnosti na ochorenia skupiny 5. Sekundárnym pozitívnym dopadom je možnosť využitia prístroja študentmi pregraduálneho a postgraduálneho štúdia lekárskej fakulty za účelom praktického oboznámenia sa s vyšetrením prostredníctvom metódy nukleárnej magnetickej rezonancie.

V septembri 2009 sa začali realizovať aj trojročné projekty podpory špecializačného štúdia. Koľko zdravotníckych pracovníkov je do nich zapojených? Stretli sa so záujmom?

V rámci výzvy OPV 2008/2.2/03 boli schválené projekty siedmich vyšších územných celkov. Cieľom výzvy je podporiť špecializačné štúdium zdravotníckych pracovníkov za účelom doplnenia a stabilizácie stavov kvalifikovaných zdravotníckych pracovníkov v samosprávnych krajoch. Keďže sa do výzvy zapojili všetky oprávnené samosprávne kraje svedčí to o ich záujme riešiť otázku dostatočného počtu kvalifikovaných zdravotníckych pracovníkov vo svojom regióne. Dôvodom nepriaznivého stavu kvalifikovaných zdravotníckych pracovníkov niektorých špecializácií v regiónoch SR je nepriaznivá demografická štruktúra zdravotníckych pracovníkov (vysoký podiel zdravotníckych pracovníkov v dôchodkovom alebo pred dôchodkovom veku) a nízky prílev absolventov so záujmom o nedostatkové špecializácie aj z dôvodu ich odľahu do zahraničia.

Všetky zapojené samosprávne kraje sa zviazali počas trojročných projektov finančne podporiť špecializačné štúdium spolu 995 zdravotníckych pracovníkov vo vybraných špecializáciách, ktoré sú v jednotlivých krajoch najkritickejšie. Najčastejšie ide o podporu štúdia budúcich všeobecných lekárov, stomatológov,

rádiológov, anesteziológov a vybrané špecializácie zdravotných sestier.

Do projektov je zapojených už 507 zdravotníckych pracovníkov. Všetky projekty by mali byť skončené do 31. augusta 2012. Na schválené projekty všetkých samosprávnych krajov bol vyčlenený NFP vo výške 9 259 325,81 eur.

Ako sa naplňajú ďalšie plány na podporu vzdelávania zdravotníckych pracovníkov? Čomu prikladáte rozhodujúci význam?

MZ SR vyhlásilo v rámci opatrenia 2.2 celkovo 6 výziev na predkladanie žiadostí o NFP. Všetky vyhlásené výzvy boli zamerané na predkladanie väčších komplexných regionálnych alebo nadregionálnych projektov so systémovým riešením problémovej situácie, trvalou udržateľnosťou a výraznou pridanou hodnotou. Okrem spomínaných pilotných a následných veľkých projektov podpory špecializačného štúdia zdravotníckych pracovníkov jednotlivých samosprávnych krajov sú aktuálne v realizácii ďalšie tri veľké projekty.

Slovenská lekárska komora realizuje trojročný projekt dištančného sústavného vzdelávania lekárov prostredníctvom vytvorenia nového elektronického vzdelávacieho portálu, ktorý bude funkčný aj po ukončení aktivít projektu. Portál bude možné priebežne dopĺňať o nové témy, aby sa kontinuálne udržiavali a obnovovali vedomosti a zručnosti zdravotníckych pracovníkov – lekárov.

Slovenská komora sestier a pôrodných asistentiek realizuje tiež trojročný projekt vybudovania 7 regionálnych centier a elektronického systému na pravidelné hodnotenie sústavného vzdelávania registrovaných sestier a pôrodných asistentiek. Sestry a pôrodné asistentky sú najpočetnejšou skupinou zdravotníckych pracovníkov a vybudovaná sieť centier a elektronický systém zefektívni výkon zákonom stanovených činností Komory. Registrovaným sestram a pôrodným asistentkám prinesie elektronizácia zvýšený komfort pri evidovaní a hodnotení absolvovaného sústavného vzdelávania aj po ukončení realizácie projektu.

Posledným veľkým realizovaným projektom je projekt Úradu verejného zdravotníctva SR zameraný na vytvorenie a realizáciu systému vzdelávania pracovníkov regionálnych úradov verejného zdravotníctva v SR, ktorý v tomto rozsahu ešte nebol realizovaný a aj po ukončení samotnej realizácie vzdelávacích aktivít projektu bude využívaný na školenie nových a doškoľovanie existujúcich zamestnancov regionálnych úradov.

Zároveň sa novou výzvou vyhlásenou 30. 4. 2010 darí realizovať podporu ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov v súlade s plánovaným harmonogramom výziev na rok 2010. Výzva je zameraná na zvýšenie ďalších zručností pracovníkov v zdravotníctve prostredníctvom podpory realizácie celoslovenských projektov sústavného vzdelávania. Celoslovenskými projektmi sa chápu projekty zamerané na cieľovú skupinu vykonávajúcu zdravotnícke povolanie na území všetkých samosprávnych krajov SR okrem bratislavského, ktorý nie je oprávnený na čerpanie pomoci z opatrenia 2.2 Operačného programu Vzdelávanie. Termín predkladania žiadostí o NFP je 30. 6. 2010.